

A COVID–19-járvány 7 tanulsága

A COVID–19-járvány súlyosan érintette az európai oktatási rendszereket. Kihívást jelentett a diákoknak, tanároknak, iskolavezetőknek, szülőknek és családoknak, így az egész oktatási-nevelési közösséget érintette. Az, hogy Európa-szerte bezárták az iskolákat és a családok hosszú időn keresztül kénytelenek voltak otthon maradni, alapjaiban változtatta meg, hogyan dolgozunk, élünk és tanulunk együtt. Jóllehet a válság számos kihívást jelentett számunkra, és sok diák számára jelentős traumát okozott, egyben segített is, hogy jobban megértsük a minőségi oktatás fő elemeit, amelyeket a jövőben szem előtt kell tartani. Ennek érdekében hét tanulságot azonosítottunk be a COVID-19 világjárvány alapján az oktatási reform, az iskolavezetés és az oktatás területein.

1 - Az oktatás középpontjában a diákok jóllétének kell állnia

A sikeres oktatás segít a gyerekeknek, hogy érdemi kapcsolatot alakítsanak ki a világgal. Minden gyereknek és serdülőnek biztonságos, egészséges és vonzó tanulási környezetre van szüksége ahhoz, hogy fejlődjön és jól legyen. A COVID–19-járvány ideje alatti távoktatás megint csak azt mutatta meg, hogy a diákok fizikai, érzelmi és mentális jólléte a személyes fejlődés és minőségi oktatás kulcsfontosságú alapja. Bár a formális tanulás lehetősége a nehéz időkben a normalitás érzését biztosíthatja, fontos, hogy a túl sok iskolai nyomást elkerüljük. A stressz csökkenthető, ha ragaszkodunk egy napi ritmushoz, valamint ha ösztönözzük a fizikai és művészeti tevékenységet. Alapvető fontosságú továbbá, hogy a tanulóknak olyan biztonságos teret biztosítsunk, ahol beszélhetnek a traumatikus és egész életükre kiható eseményekről, és foglalkozhatnak ezekkel a kérdésekkel.

Kérjük a döntéshozókat, hogy az oktatáspolitikában a hangsúlyt az összes diák jóllétére és egy iskolai szintű, holisztikus tanterv kidolgozásának előtérbe helyezésére helyezték át. Emellett az iskoláknak tudniuk kell kezelni a COVID–19-járvány okozta traumát, gyógyító nevelést nyújtva azoknak a tanulóknak, akiknek erre szükségük van.

2 – Első az ember, második a technológia – A személyes kapcsolatok fontossága

Az iskolabezárások segítették a digitális oktatás váratlan áttörését. Támogatói erőteljesen panaszkodnak arra, hogy az iskolák nincsenek felkészülve a digitális oktatásra és emiatt

sürgetik a digitális infrastruktúrába való beruházást. Ez az egyoldalú megközelítés teljesen figyelmen kívül hagyja a képernyőidő – különösen a kisgyermekes esetében – káros egészségügyi hatásait. A COVID-19-járvány bebizonyította, hogy a hangsúlyosan képernyőalapú oktatás nem tudja hosszú távon biztosítani a fenntartható tanulást. A Waldorf iskolák mindig hangsúlyozták az életkornak megfelelő és fejlődésorientált médiaoktatás fontosságát. Noha a digitális technológia kétségtelenül hasznos a tanulás egyes területein, nem válthatja ki a tanulás legfontosabb elemét: a személyes találkozást és a tanár munkája iránti lelkesedésének közvetlen megélését.

Kérjük a döntéshozókat, hogy továbbra is a jelenlét alapú oktatást tekintsek az oktatás rendes formájának. A távoktatást kizárólag kivételes helyzetben és kiegészítő eszközként szabadna használni, és figyelembe kell venni a tanuló életkorát és egyéni teherbíró képességét, valamint az otthonában elérhető technológiát. A világgal és másokkal való értelmes kapcsolatot fenntartása érdekében az ilyen helyzetekben alkalmazott módszereknek korlátozniuk kellene a képernyőidőt, úgy, hogy az elméleti oktatást fizikai és művészeti tevékenységgel váltogatják, és ösztönzik a tanulók közötti élénk eszmecsere.

3 – A tanár szakértelmébe vetett bizalom a nehéz időkben meghozza jutalmát

A COVID-19-járvány miatt kénytelenek voltunk gyorsan és hirtelen átállni a jelenlét alapú oktatásról a távoktatásra. A válság sokféleképpen megmutatta, hogy a tanítás erősen kreatív és művészi hivatás. Sok tanár nagyfokú személyes kezdeményezőképeségről tett tanúságot és a diákjaira szabott innovatív megoldásokat talált ki. Ez olyan magas szakmaiságot igényel, amely csak a diákokkal és kollégákkal fenntartott rendszeres és hiteles kapcsolat révén kialakított gondos önreflexióval és az egyes gyermek igényeinek szem előtt tartásával érhető el. Ez leginkább egy olyan bizalmi környezetben alakítható ki, ahol a tanárok igazán magukénak érzik a munkájukat, és érzik a kollégák támogatását és megerősítését.

Ezért kérjük a döntéshozókat, hogy biztosítsanak bőséges pedagógiai szabadságot a tanároknak, valamint ösztönözzék az iskolákat megfelelő támogatási formák, például mentorálás, hospitálás, tapasztalatcsere és önreflexiós eszközök kialakítására. Megbízható tanárok együttműködésére van szükség ahhoz, hogy az iskolák eredményesen alkalmazkodjanak a változáshoz.

4 – A szülői részvétel nélkülözhetetlen a sikeres oktatáshoz

A COVID-19-járvány ideje alatt az iskoláknak hirtelen sokkal jobban kellett támaszkodniuk a szülőkre, a gyerekek és serdülők elsődleges gondviselőire. Egyszerre rengeteg szülőnek kellett jelentős felelősséget vállalnia abban, hogy a gyermekük otthoni tanulási folyamatát támogassák. Ez megint csak azt mutatja, hogy a gyerekek és serdülők sikeres tanulmánya és

egészséges fejlődése milyen nagy mértékben függ a szülők támogató hozzáállásától. Annak érdekében, hogy a szülői hang minden iskolában meghallgatásra kerüljön, megbízható kommunikációs csatornákat kell kialakítani az iskola és a szülők között. Természetesen az iskoláknak továbbra is közvetlen és személyre szabott támogatást kell nyújtaniuk a rászoruló gyermekeknek, amennyiben a szülőket nem lehet elérni vagy bevonni.

Annak érdekében, hogy a kivételes helyzetekre fel lehessen készülni, egészséges iskolai légkört lehessen fenntartani és biztosítani lehessen minden diák fizikai, mentális és szociális-érzelmi jóllétét, a döntéshozóknak el kell ismerniük a szülőknek az iskolai közösségben betöltött fontos szerepét. Az oktatáspolitikában hangsúlyozni kell a világos és megbízható kommunikációs csatornákat, valamint az iskola és a szülők közötti rendszeres és aktív párbeszéd szükségességét. Azok az iskolák, amelyekben ez még nincs meghonosodva vagy hivatalosan előírva, fontolóra vehetik szülői ombudsman kijelölését is.

5 – A gazdasági bizonytalanság veszélyezteti a szülők iskolaválasztási jogát/lehetőségeit

A COVID–19-járvány rámutatott, hogy az iskolaválasztás a szülők részéről gyakran a stabil és megfelelő mértékű bevétel függvénye. Mivel a válság sok esetben a munkahelyek és jövedelmek elvesztését eredményezte, sok család nem tudja fizetni az iskolai hozzájárulást. Emiatt kénytelenek lehetnek kivenni a gyermekeiket a választott és ismerős iskolai környezetből. Egy már eleve nehéz helyzetben egy ilyen gyökeres változás további stressznek teszi ki a gyerekeket és még inkább veszélyezteti jóllétüket. Ahol a magániskolák nem vagy csak részleges állami támogatást kapnak, ez veszélyezteti a magániskolák egzisztenciáját. Ha emiatt be kellene zárniuk, azzal a rendszer inkluzivitása és diverzitása sérülne, a szülők pedig nem élhetnének azon alapvető jogukkal, hogy az előnyben részesített pedagógiai megközelítést megválasszák.

Ezért kérjük a döntéshozókat, hogy vállaljanak kötelezettséget arra, hogy az iskolaválasztás szabadságát mindvégig megőrizzék, és biztosítják, hogy a magánoktatás az érdekelt családok számára pénzügyi helyzetüktől függetlenül elérhető legyen. A jelenlegi helyzetben emellett a rászoruló családok számára válságalapot kellene biztosítani a tandíj fedezésére.

6 – A szülők iskolaválasztáshoz való jogának érvényesüléséhez az alternatív iskolák fenntartható finanszírozására van szükség

Nem szabadna előfordulnia, hogy egy iskola gazdasági válság miatt bezárásra kényszerüljön. Ezért a magániskolák pénzügyi támogatását jelentősen növelni kell, hogy az iskolaválasztás diverzitása és inkluzivitása fenntartható módon biztosítható legyen. Az Európai Parlament már a COVID–19-járvány előtt elfogadott egy állásfoglalást (76. cikk), amely „a befogadóképesség

növelését és az oktatási szabadság biztosítását illetően” ösztönzi a tagállamokat, hogy nyújtsanak „megfelelő pénzügyi támogatás[t] valamennyi kategóriába és szintbe tartozó – mind állami, mind nonprofit magán – iskolának”. Ennek ellenére a magániskolák számos országban még mindig teljesen vagy részben a szülői befizetésekre támaszkodnak.

Ezért felkérjük a kormányokat, hogy a magániskoláknak biztosítsanak azonnali és könnyű hozzáférést a jelenlegi veszteségeiket fedező válságfinanszírozáshoz. Ami még fontosabb, a magániskoláknak mindenkor teljes állami finanszírozást kell biztosítani, hogy az egyenlőség, a szülők iskolaválasztáshoz való joga, valamint az oktatás diverzitása fenntartható módon biztosítható legyen.

7 – Az autonómia segít az iskoláknak abban, hogy innovatívak legyenek és alkalmazkodjanak a változáshoz

A COVID–19-válság felszínre hozta a sok iskolában parlagon heverő, hatalmas innovációs lehetőséget. Ahol az iskoláknak volt mozgásterük, hogy önálló lépéseket tegyenek, otteredményesen tudtak alkalmazkodni a hirtelen változáshoz, és a helyi kontextushoz igazított egyéni megoldásokat tudtak nyújtani. Ez különösen jól működött ott, ahol a kormányok csupán a szükséges infrastruktúrát és képzéseket biztosították, valamint iránymutatást, kapcsolatteremtési lehetőségeket és vészhelyzeti pénzügyi támogatást adtak. Eközben kompetens iskolavezetők és tanárok voltak abban a helyzetben, hogy a pedagógiai és szervezeti nehézségeket helyi szinten a legjobban kezelni tudják, és a tanrendet ehhez igazítsák. Ezzel szemben kevésbé volt eredményes az a kormányzati megközelítés, amely erősen normatív és centralizált szemlélettel közelítette meg a válságkezelést és az iskoláknak alig biztosított autonómiát (lásd: OECD 2020).

Annak érdekében, hogy az iskolákban rejlő temérdek innovációs potenciált ki lehessen használni, felkérjük a döntéshozókat, hogy biztosítsanak nagymértékű autonómiát az iskoláknak. Hagyni kellene, hogy saját formákat dolgozzanak ki a megosztott iskolai vezetésre, meghatározhassák a helyi iskolai tantervet és a tanárok jelentőspedagógiai szabadságot élvezhessenek. A hatóságoknak az iskolai minőségkultúra fejlesztésére kellene összpontosítaniuk, támogatási formákat és lehetőségeket biztosítva az iskoláknak és a tanároknak a szervezeti és szakmai fejlődés terén. A nagyobb pedagógiai szabadság és iskolákba vetett bizalom több lehetőséget, nagyobb diverzitást és erősebb hitelességet hoz magával – ami minden tanuló javát szolgálja.

Források

Allianz Eliant. 2020. *Was Kinder besonders vermisst haben und dringend brauchen*. Elérhető: <http://mailings.eliant.eu/m/11996373/1379529-c0ce242460cc44c8b80f6be70b7433ec>

Bundes der Freien Waldorfschulen. 2020. *Gemeinsame Stellungnahme des Bundes der Freien Waldorfschulen und der Medizinischen Sektion am Goetheanum zur Covid-19-Pandemie*. Elérhető: https://eliant.eu/download/20200512_Gemeinsame_Stellungnahme_BdFWS_Med.Sekt.pdf

Európa Tanács 1950. *Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény*. 2. cikkely Elérhető: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_hun.pdf

Debeljuh, Andrea. 2019. *Risks of ICT Usage and NTC Learning System*. Elérhető: https://waldorf-rijeka.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/05/Zbornik_Debeljuh.docx.pdf

Diagnose Funk. 2020. *Corona und Digitale Bildung: Digitallobby beutet Ängste aus*. Elérhető: <https://www.diagnose-funk.org/publikationen/artikel/detail&newsid=1561>

Diagnose Funk. 2020. *Lehren aus Fernunterricht: Unterricht muss menschlich bleiben*. Elérhető: <https://www.diagnose-funk.org/publikationen/artikel/detail&newsid=1564>

European Meeting of Independent Education (EMIE) 2020. *Declaration: Europe must not forget Independent Education and Educational Pluralism*. http://www.ecnais.org/wp/wp-content/uploads/2020/06/Europe-must-not-forget-independent-education_2020_06_15.pdf

Európai Parlament. 2016. *Az Európai Unió Alapjogi Chartája*. 14. cikk (3) bekezdés Elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=HU>

Európai Parlament. 2018. *Az Európai Parlament 2018. június 12-i állásfoglalása az oktatás unióbeli korszerűsítéséről*. 76. cikk Elérhető: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/26cdc035-40e8-11ea-9099-01aa75ed71a1/language-hu/format-xhtml>

Landl, Richard. 2019. *Technology: The change in culture and education*. Elérhető: https://waldorf-rijeka.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/05/Zbornik_Landl.docx.pdf

Lifelong Learning Platform. 2020. *COVID-19: Mental health and wellbeing of all learners come first*. Elérhető: <http://lllplatform.eu/lll/wp-content/uploads/2020/04/LLLP-Statement-COVID-pdf>

OIDEL. 2016. *Freedom of Education Index Worldwide Report 2016 on Freedom of Education*. Elérhető: https://www.oidel.org/wordpress/wp-content/uploads/2016/02/FEI_complet2.pdf

EUROPEAN
COUNCIL FOR
STEINER WALDORF
EDUCATION

Rue du Trône 194, 1050 Brüsszel, Belgium
Telefon: +32 2 644 00 43, Mobil: +32 485 668 230
Email: info@ecswe.eu, Honlap: www.ecswe.eu

Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) 2020. *Schooling disrupted, schooling rethought. How the COVID-19 pandemic is changing education.* Elérhető: https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=133_133390-1rtuknc0hi&title=Schooling-disrupted-schooling-rethought-How-the-Covid-19-pandemic-is-changing-education

Osterrieder, Marcus. 2019. *From cosmic to artificial intelligence: The struggle for human consciousness.* Elérhető: https://waldorf-rijeka.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/05/Zbornik_Osterrieder.docx.pdf

Reubke, Philip. 2019. *How to prepare Children for Media Literacy in the Early Years.* Elérhető: https://waldorf-rijeka.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/05/Zbornik_Reubke.pdf

Unblack the Box. 2020. *Digitalisierung von Bildungseinrichtungen: Die alternative Checkliste* (Stand: Juni 2020). Elérhető: https://www.criticaldataliteracy.org/wp-content/uploads/2020/06/UNBLACKTHEBOX-Alternative-Checkliste-06_2020.pdf

Egyesült Nemzetek (ENSZ). 1966. *A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya.* 13. cikk (3) bekezdés Elérhető: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=97600009.tvr>

Az ENSZ Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO). 1960. *Az oktatásban alkalmazott megkülönböztetés elleni küzdelemről szóló egyezmény.* 4. cikkely Elérhető: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=96400011.TVR>

A fordítás az alábbi oldalon szereplő eredeti szöveg alapján készült:

<https://ecswe.eu/ecswe-adopts-7-lessons-learned-from-the-covid-19-pandemic/>

Fordította:

MAGYAR WALDORF
SZÜLŐK SZÖVETSÉGE

waldorfszulok.hu